

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๗๔/๒๕๕๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๒๘/๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๙ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { อัยการสูงสุด ผู้ร้อง
นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ นายอนุวัฒน์ อึ้งเจริญ และ นายสุริยันต์ บุญนาคค้า มีหนังสือกล่าวหา ร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาปลูกบ้านพร้อมตกแต่งภายในราคา ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท บนที่ดินของ นายสุรเชษ นิมกุล โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๓๖๐ ตำบลไม้จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ราคา ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดย นายสุรเชษ เป็นตัวแทนเชิดของผู้ถูกกล่าวหาซื้อที่ดินดังกล่าวจาก นางประภา กวยาวงศ์ และไถ่ถอนจำนองจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ และนำไปจำนองแก่ธนาคารอาคารสงเคราะห์วงเงิน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริงรักรวยผิดปกติ มีกำไรทันที

๓๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ได้ความว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ นายสุรเชษ ซึ่งเป็นนักการเมืองผู้ใกล้ชิดกับผู้ถูกกล่าวหาทำสัญญาซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ และ ๑๔๓๖๑ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จาก นางเอมอร ตั้งเกียรติสกุล เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙ ราคา ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท และนำไปจำนองแก่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาสุพรรณบุรี เพื่อเป็นประกันเงินกู้ ต่อมา นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์ พี่ นางรวีวรรณ ปริศนานันทกุล คู่สมรสผู้ถูกกล่าวหาขอซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๒๔.๑ ตารางวา จาก นายสุรเชษ ในราคา ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยทำสัญญาจะซื้อจะขายลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ วางมัดจำให้แก่ นายสุรเชษ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ระบุว่า จะโอนกรรมสิทธิ์ในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ขณะทำสัญญาที่ดินดังกล่าวติดจำนองอยู่กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดย นายสุรเชษ จะผ่อนชำระกับธนาคารเอง และเมื่อชำระหนี้แก่ธนาคารครบแล้วก็จะโอนที่ดินให้แก่ นายไพโรจน์ และชำระราคาส่วนที่เหลือจำนวน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ นายสุรเชษ โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้แก่ นายไพโรจน์ และได้รับชำระเงินจาก นายไพโรจน์ เป็นเงินสด ๒ ฉบับ ฉบับละ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ชำระเป็นเงินสด การปลูกสร้างบ้านบนที่ดินดังกล่าว คือ บ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง มี พินดำรวจโท ก้องกาญจน ฉันทปรีดา เป็นสถาปนิกผู้ออกแบบ นายนิത്യ ฉัตรวีระชัยกิจ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง นายวิทยา เชื้อไสย เป็นวิศวกรควบคุมการก่อสร้าง นายสุรเชษ เป็นผู้รับจ้างถมที่ดิน ส่วนวัสดุก่อสร้างซื้อจากร้านก้อหลีซึ่งเป็นของ นางเอมอร ลักษณะเป็นบ้านตึก ๓ ชั้น มีห้องใต้ดิน ๑ ชั้น ซึ่งเป็นห้องสันตนาการและห้องแสดงผลงานของผู้ถูกกล่าวหา ชั้นที่ ๑ เป็นห้องโถงรับแขก ชั้นที่ ๒ เป็นห้องนอนของผู้ถูกกล่าวหาและห้องนอนอื่น ๆ รวม ๕ ห้อง ชั้นที่ ๓ เป็นห้องพระและห้องรับแขก นายไพโรจน์ และ นางรวีวรรณ พักอาศัยอยู่ที่บ้านดังกล่าวทุกวัน ส่วนผู้ถูกกล่าวหาจะพักอาศัยเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ นายไพโรจน์ และ นายเกรียงศักดิ์ ฉัตรบริรักษ์ พี่ นางรวีวรรณ อ้างว่าเงินที่ใช้ก่อสร้างบ้านเป็นของกงสี ซึ่งมีห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ

เป็นธุรกิจในครอบครัว แต่การพิจารณาว่า บ้านดังกล่าวเป็นของ นายไพโรจน์ หรือของผู้ถูกกล่าวหาจะต้องพิจารณาจากฐานะและรายได้ของ นายไพโรจน์ และห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจว่ามีความสามารถปลูกสร้างบ้านดังกล่าวหรือไม่ และผู้ถูกกล่าวหามีส่วนเกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างบ้านอย่างไร จากการตรวจสอบไม่พบเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของ นายไพโรจน์ และไม่ปรากฏว่า นายไพโรจน์ เคยยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ มี นายไพโรจน์ เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ นายไพโรจน์ ลงทุน ๕๐๐,๐๐๐ บาท งบดุลของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ที่ยื่นต่อกรมสรรพากรปรากฏว่าปี ๒๕๓๙ มีกำไรสุทธิ ๗๖,๒๓๑.๓๘ บาท ในปี ๒๕๔๑ - ๒๕๔๓ มีกำไรสุทธิปีละ ๔๐๐,๐๐๐ บาทเศษ จากการตรวจสอบบัญชีเงินฝากของ นายไพโรจน์ นายเกรียงศักดิ์ และโรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ มีการเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาที่มีการปลูกสร้างบ้านรวม ๑๙ บัญชี และจากการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางบัญชีและจากพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนเชื่อว่าบัญชีเงินฝากดังกล่าว ๕ บัญชี ซึ่งมียอดเงินฝากจำนวนมาก เป็นบัญชีเงินฝากของผู้ถูกกล่าวหาหรือ นางรวีวรรณ ที่ฝากไว้ในชื่อของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ เพราะมีการนำเงินไปใช้เพื่อประโยชน์ของ นางรวีวรรณ โดยตรง พิจารณาจากจำนวนเงินหมุนเวียนในบัญชีเงินฝากและงบดุลของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ในช่วงเวลาดังกล่าว เชื่อว่ามีการทำธุรกิจและมีรายได้เพียงพอจะปลูกสร้างบ้านดังกล่าวได้ แต่เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับเงินที่ใช้ปลูกสร้างบ้านว่าเป็นของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ จริงหรือไม่ และผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างบ้านอย่างไร จากการไต่สวนของอนุกรรมการ ป.ป.ช. ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวข้องกับบ้านและที่ดินดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ นายสุรเชษ ติดต่อขอกู้เงินจากธนาคารอาคารสงเคราะห์และจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันโดยขณะนั้นผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งโฆษกสำนักนายกรัฐมนตรีได้ติดต่อพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ขอให้ช่วยเหลือพิจารณาอนุมัติเงินกู้ และผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้จัดหาสถาปนิกออกแบบบ้าน กำกับดูแลออกแบบตามความประสงค์ของผู้ถูกกล่าวหา ต่อมาเมื่อมีข่าวในหนังสือพิมพ์ข่าวสดว่าผู้ถูกกล่าวหาปลูกสร้างบ้านมูลค่ากว่า ๓๐ ล้านบาท นายไพโรจน์ จึงยื่นคำขออนุญาตปลูกสร้างอาคารต่อ

เทศบาลตำบลศาลเจ้าโรงทอง เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ โดยอ้างว่าเคยทำหนังสือขออนุญาต
ปลูกสร้างบ้านไว้แล้วตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๐ แต่เอกสารการขออนุญาตเดิมสูญหายไป เมื่อปลูกสร้างบ้านเสร็จ
นายไพโรจน์ และพี่น้องคนอื่นของ นางรวีวรรณ ซึ่งต่างมีครอบครัวและมีบ้านพักอาศัยอยู่แล้วไม่ได้ย้าย
เข้าไปพักอาศัยที่บ้านดังกล่าว การปลูกสร้างบ้านดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกกล่าวหาโดยตรง
และไม่มีหลักฐานว่ามีการนำเงินรายได้ของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ไปใช้จ่ายเป็น
ค่าปลูกสร้าง เมื่อพิจารณารายได้และทรัพย์สิน หนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสตามบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาที่แสดงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับสำเนาแบบแสดง
รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสในรอบปีภาษี ๒๕๔๑ และปี ๒๕๔๓
ในระยะเวลา ๒ ปี ที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นช่วงที่มี
การปลูกสร้างบ้าน ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสไม่มีรายได้และฐานะการเงินเพียงพอที่จะปลูกสร้างบ้านดังกล่าว
ซึ่งมีราคาไม่ต่ำกว่า ๒๐ ล้านบาทได้ ในการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๒๕๙ - ๖/๒๕๕๔
เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔ รับฟังว่า ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสเป็นเจ้าของบ้านเลขที่ ๕/๕
ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง และให้คณะอนุกรรมการไต่สวนแจ้งข้อกล่าวหาให้
ผู้ถูกกล่าวหาทราบและชี้แจงข้อกล่าวหา โดยก่อนที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองจะมีคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๕๔ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓/๒๕๕๕
เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล
ผู้คัดค้าน เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าบ้านดังกล่าวไม่ใช่ของตน แต่เป็นของครอบครัวฉัตรบริรักษ์โดยใช้เงินของงงสีปลูกสร้าง
แต่ต่อมาเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำพิพากษาคดีดังกล่าว
ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาเพิ่มเติมอีกหลายครั้งกล่าวอ้างข้อเท็จจริงแตกต่างกันไป ครั้งสุดท้าย
มีหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ยืนยันว่าบ้านดังกล่าวเป็นของผู้ถูกกล่าวหาโดยเงินที่นำมา
ปลูกสร้างบ้านเป็นเงินที่ได้มาจากการที่ผู้ถูกกล่าวหาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แล้วได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากพรรคชาติไทยและผู้สนับสนุนอื่นตั้งแต่อันดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงศึกษาธิการ มีการเขียนแบบบ้านเสร็จเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ เริ่มก่อสร้างประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๔๑ ก่อสร้างโครงสร้างบ้านเสร็จประมาณเดือนเมษายน ๒๕๔๒ มีการตกแต่งภายในอาคารแล้วเสร็จประมาณปลายปี ๒๕๔๓ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ นายไพโรจน์ ชำระเงินค่าที่ดินส่วนที่เหลือให้แก่ นายสุรเชษ และรับโอนที่ดินที่ปลูกสร้างบ้านมาเป็นชื่อของตน ในปี ๒๕๔๔ ผู้ถูกกล่าวหาและครอบครัวจึงได้เข้าอาศัยอยู่ในบ้านดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ประชุมพิจารณาและมีมติว่าบ้านดังกล่าวเริ่มปลูกสร้างในระหว่างที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และก่อสร้างต่อเนื่องเรื่อยมาจนกระทั่งแล้วเสร็จในช่วงที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการได้บ้านดังกล่าวในช่วงที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ค่าชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนและฟังไม่ขึ้น พิจารณามูลค่าของบ้านดังกล่าวซึ่งใช้เงินปลูกสร้างในช่วงปี ๒๕๔๑ - ๒๕๔๓ เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เปรียบเทียบกับฐานะและรายได้ของผู้ถูกกล่าวหาแล้วเป็นเงินจำนวนมากไม่สอดคล้องกับฐานะและรายได้ทั้งผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถชี้แจงถึงที่มาของเงินที่นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้างบ้านได้ ขอให้ยึดทรัพย์สินบ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ผู้ถูกกล่าวหายืนยันคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการระหว่างวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ทรัพย์สินบ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ไม่ได้เป็นทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาเพิ่มขึ้นมาในระหว่างดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หากแต่มีมาก่อนดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดย นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์ ซึ่งเป็นพี่ของ นางรวีวรรณ ปริศนานันท์กุล คู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหาทำสัญญาจะซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ซึ่งเป็นที่ดินที่ใช้ปลูกสร้างบ้านดังกล่าวจาก นายสุรเชษ นิมกุล เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ราคา ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท กำหนดนัดจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในวันที่

๑ มีนาคม ๒๕๔๕ และมีข้อสัญญาให้ผู้จะซื้อเข้าปรับปรุงที่ดินและปลูกสร้างบ้านได้ ผู้ถูกกล่าวหาและ นายไพโรจน์ ได้ว่าจ้าง นายสุรเชษ ให้ถมดินปรับปรุงพื้นที่ และผู้ถูกกล่าวหาติดต่อให้ พันตำรวจโท ก้องกาญจน ฉันทปรีดา เป็นผู้เขียนแบบบ้านแล้วเสร็จเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ลักษณะเป็นบ้านพักอาศัย ๓ ชั้น ชั้นใต้ดิน ๑ ชั้น มีอาคารจอดรถและเรือนครัว พันตำรวจโท ก้องกาญจน ไม่ได้คิดค่า ออกแบบก่อสร้างเนื่องจากเป็นคนที่รู้จักและชอบอัยยาศัยไมตรีกัน จากนั้น นายไพโรจน์ ติดต่อบริษัท นายนิธิต ฉัตรวีระชัยกิจ ผู้รับเหมาก่อสร้างให้ทำการก่อสร้างในราคา ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาท โดยเป็นการจ้างเฉพาะค่าแรง ไม่รวมวัสดุก่อสร้าง มี นายวิทยา เชื้อไสย์ หรือ นายจิโรจน์ ปิยะภรณ์พงศ์ เป็นวิศวกรผู้ควบคุมการก่อสร้าง เริ่มทำการก่อสร้างเดือนสิงหาคม ๒๕๔๑ งานโครงสร้างบ้านแล้วเสร็จเดือนเมษายน ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นเวลาก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นมีการก่อสร้างตกแต่งภายในจนแล้วเสร็จเมื่อปลายปี ๒๕๔๓ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียใจมากมีมติสรุปข้อเท็จจริงว่าเป็นการปลูกสร้างบ้านในช่วงที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการต่อเนื่องกับการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและปลูกสร้างเสร็จในขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงฟังว่าเป็นการได้บ้านดังกล่าวมาในช่วงที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนั้น คลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริงเพราะว่าหลังจากก่อสร้างโครงสร้างแล้วเสร็จในเดือนเมษายน ๒๕๔๒ ก็ไม่ได้มีการก่อสร้างบ้านต่อเนื่องเรื่อยมาอีก หากแต่เป็นการตกแต่งและต่อเติมในส่วนที่เป็นภายในและภายนอกจนแล้วเสร็จประมาณปลายปี ๒๕๔๓ ซึ่งตรงกับความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียใจน้อย การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการผู้ถูกกล่าวหาไม่มีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารราชการและควบคุมข้าราชการให้นำนโยบายไปปฏิบัติ ระหว่างดำรงตำแหน่งดังกล่าวประเทศประสบปัญหาเศรษฐกิจต้องขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินและวิชาการจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (I.M.F) ทุกกระทรวงต้องปรับลดงบประมาณลง ไม่มีโครงการขนาดใหญ่ให้ผู้ถูกกล่าวหาอนุมัติ ผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยใช้อำนาจในตำแหน่งไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือ ส่อไปในทางทุจริต โดยมีอดีตรัฐมนตรีระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการยืนยันเป็นพยาน

การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดร้องต่อศาลเป็นคดีนี้ และส่งให้ประธานวุฒิสภาเพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งนั้น ผลการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็มีมติไม่ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่ง สำหรับเงินที่ใช้ในการก่อสร้างบ้านดังกล่าวผู้ถูกกล่าวหาได้มาจากการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับสนับสนุนด้านการเงินจากพรรคชาติไทยและบุคคลอื่น ๆ ตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๒๙ - ๒๕๓๙ รวม ๖ ครั้ง มีเงินเหลือจากการรับสนับสนุนการเลือกตั้งรวมทั้งหมด ๕๖,๗๗๔,๓๔๓.๕๘ บาท ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจดบันทึกไว้ในสมุดบันทึกประจำวันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคปี ๒๕๓๘ และมีผู้ที่ให้การสนับสนุนด้านการเงินดังกล่าวยืนยันเป็นพยาน ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้เป็นเงินสดบางส่วน ผากเข้าบัญชีของผู้ถูกกล่าวหาบางส่วน ผากบัญชีเงินฝากของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ บางส่วน และผาก นายสวัสดิ์ เลิศเจริญศิลป์ พี่เขยของผู้ถูกกล่าวหาไว้อีกบางส่วน เงินที่ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้เป็นเงินสดในตู้นิรภัยจำนวน ๘,๑๗๐,๐๐๐ บาท และที่ผาก นายสวัสดิ์ ไว้จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เงินจำนวนนี้ส่วนหนึ่งผู้ถูกกล่าวหามาใช้จ่ายในการปลูกสร้างบ้านอันเป็นเงินที่ผู้ถูกกล่าวหาเมื่ออยู่ก่อนดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บ้านดังกล่าวจึงมิใช่ได้มาโดยสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติ ตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ และตามปกติวิญญูชนเมื่อจะปลูกสร้างบ้านจะต้องพิจารณาถึงจำนวนงบประมาณในการก่อสร้างว่ามีมากน้อยเพียงใด และต้องเตรียมไว้ให้พร้อมตั้งแต่ต้นมิใช่ก่อสร้างไปหาเงินไปหรือคาดหมายได้ว่าในอนาคตจะได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีแล้วค่อยแสวงหาประโยชน์มาใช้ก่อสร้างบ้าน แม้ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีต่อกรมสรรพากรว่าในช่วงเวลาดังกล่าวผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสมีรายได้รวมกันปีละประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ แต่เมื่อตามความเป็นจริงแล้วผู้ถูกกล่าวหาเงินสดเหลือจากการเลือกตั้งดังกล่าวแล้วนำมาใช้ในการก่อสร้างบ้าน ที่ผู้ร้องกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสไม่น่ามีรายได้และฐานะการเงินเพียงพอที่จะปลูกสร้างบ้านดังกล่าว จึงไม่เป็นความจริง นอกจากนี้เหตุคดีนี้เกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับ การจะใช้กฎหมายที่เพ่งบัญญัติขึ้นมาภายหลังบังคับ ให้เป็นผลร้ายกับผู้ถูกกล่าวหาย่อมเป็นการใช้กฎหมายในทางที่ไม่เป็นธรรม และคดีขาดอายุความ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาถูกร้องเรียนเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ การกล่าวหาจะต้องกระทำ ในระหว่างผู้ที่ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกิน ๒ ปี ต่อมา มีการแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๗๕ ขยายอายุความ การกล่าวหาอาชญากรรมซึ่งกฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่เป็นคุณกับผู้ถูกกล่าวหาจึงขอให้ศาลนำกฎหมายฉบับเดิมมาใช้ บังคับแก่คดีนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า การยื่นฟ้องเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ย่อมกระทำไม่ได้ถ้าได้ฟ้องภายในอายุความ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๗ การร้องขอให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินมีผลเป็นการบังคับเอาแก่ทรัพย์สินแต่ไม่ได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้จึงต้องนำ บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ มาใช้บังคับโดยถือว่ามีการกำหนด อายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ เมื่อนับถึงวันที่ผู้ร้อง ยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ (ที่ถูก วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘) จึงเกินกำหนด ๑๐ ปีแล้ว คดีจึงขาดอายุความ กรณีการก่อสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ ของผู้ถูกกล่าวหามิใช่การร่ำรวย ผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติตามความหมายในบทนิยามแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ นอกจากนี้ คำร้องของผู้ร้อง เคลือบคลุมเพราะบรรยายคำร้องว่าผู้ถูกกล่าวหาปลูกสร้างบ้านในช่วงที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเนื่องกับการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลูกสร้างบ้านเสร็จในช่วงที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เท่ากับ บรรยายว่าผู้ถูกกล่าวหาได้บ้านดังกล่าวมาในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แต่กลับมีคำขอท้ายคำร้องให้ยึดทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ การบรรยายคำร้องและคำขอท้ายคำร้องขัดแย้งกันทำให้ผู้ถูกกล่าวหาไม่เข้าใจข้อกล่าวหาและเสียเปรียบในการต่อสู้คดี ขอให้ยกคำร้อง

ทางไต่สวนพยานหลักฐานจากการพิจารณาและรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ข้อเท็จจริงได้ความว่า ระหว่างปี ๒๕๒๙ ถึง ๒๕๓๙ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง สังกัดพรรคชาติไทย รวม ๖ ครั้ง ผู้ถูกกล่าวหาได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ในระหว่างที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ นายอนุวัฒน์ อึ้งเจริญ และนายสุริยันต์ บุญนาคคำ มีหนังสือกล่าวหาเรื่องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาปลูกสร้างบ้านราคา ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท บนที่ดินของ นายสุรเชษ นิมกุล โดยผู้ถูกกล่าวหามอบหมายให้นายสุรเชษ ในฐานะตัวแทนเขตไปซื้อที่ดินดังกล่าว และไถ่ถอนจำนองจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ ในวงเงิน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วนำไปจำนองแก่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในวงเงิน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าของที่แท้จริงร่ำรวยผิดปกติ มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นทันที ๓๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมีเจตนาแอบแฝงทรัพย์สินเอาไว้กับบุคคลอื่นเพื่อหลบเลี่ยงการแจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหนังสือกล่าวหาเรื่องเรียนเอกสารหมาย ร.๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้รับพิจารณาและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติ ตามคำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ๔๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เอกสารหมาย ร.๗ ผลการไต่สวนปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙ นายสุรเชษ ทำสัญญาซื้อขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ และ ๑๔๓๖๑ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จาก นางเอมอร ตั้งเกียรติตระกูล ในราคา

๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท และนำที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวไปจำนองเป็นประกันหนี้เงินกู้แก่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ต่อมาวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์ พี่ นางรวีวรรณ ปริศนานันทกุล คู่สมรส ผู้ถูกกล่าวหา ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เนื้อที่ ๓ ไร่ ๒๔.๑ ตารางวา จาก นายสุรเชช ในราคา ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท วางมัดจำ ให้แก่ นายสุรเชช ๓๐๐,๐๐๐ บาท ระบุว่าจะโอนกรรมสิทธิ์ในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ และมี ข้อสัญญาให้ผู้จะซื้อเข้าทำประโยชน์ปลูกสร้างบ้านบนที่ดินได้ ตามสำเนาโฉนดที่ดินและสัญญาจะซื้อ จะขายที่ดิน เอกสารหมาย ร.๑๑๓ หน้า ๘๔๒ และ ๘๔๓ หรือเอกสารหมาย ค.๑๘ หน้า ๒๐๖ และ ๒๐๗ ขณะทำสัญญาที่ดินดังกล่าวติดจำนองอยู่กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดย นายสุรเชช จะผ่อนชำระกับธนาคารเอง การปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ มี พันตำรวจโท ก้องกาญจน์ ฉันทปรีดา เป็นสถาปนิก ผู้ออกแบบ นายนิത്യ ฉัตรวีระชัยกิจ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง นายวิทยา เชื้อไสย์ หรือ นายจิรโรจน์ ปิยะภรณ์พงศ์ เป็นวิศวกรควบคุมการก่อสร้าง นายสุรเชช เป็นผู้รับจ้างถมดิน ส่วนวัสดุก่อสร้างซื้อจากร้านกือหลีซึ่งเป็นของ นางอมอร ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้จัดหาสถาปนิกออกแบบแปลนบ้าน เป็นผู้กำหนดแบบบ้านกำกับดูแลการออกแบบแปลนตามความต้องการของผู้ถูกกล่าวหา ตามแบบแปลนเอกสารหมาย ค.๘ และ ค.๙๐ ลักษณะเป็นบ้านพักอาศัย ๓ ชั้น มีชั้นใต้ดิน ๑ ชั้น มีอาคารจอดรถและเรือนครัว เมื่อก่อสร้างบ้านเสร็จครอบครัวยังเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากบ้านดังกล่าวโดยตรง คณะอนุกรรมการไต่สวนพิจารณารายได้จากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาแสดง ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ถูกกล่าวหา และคู่สมรสแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสไม่มีรายได้และฐานะการเงินเพียงพอที่จะปลูกสร้างบ้านดังกล่าวได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณารายงานไต่สวนข้อเท็จจริงของอนุกรรมการไต่สวนแล้วมีมติเสียงข้างมาก ฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาและหรือคู่สมรสเป็นเจ้าของบ้านหลังดังกล่าว และแยกดำเนินคดีแก่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นสองคดี คดีแรก คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เป็นคดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๕๔ ระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง กับ นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ผู้คัดค้าน กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ โดยไม่แสดงบ้านเลขที่ ๕/๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง และทรัพย์สินอื่นอีกบางรายการในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นคำให้การปฏิเสธและคัดค้านต่อศาลว่าบ้านดังกล่าวมิใช่ของผู้ถูกกล่าวหา แต่ นายไพโรจน์ และ นายเกรียงศักดิ์ ซึ่งเป็นพี่ นางรวีวรรณ คู่สมรสผู้ถูกกล่าวหาใช้เงินของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ จ่ายค่าก่อสร้างบ้าน เพื่อทำเป็นสำนักงานดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของ นายไพโรจน์ ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด่านช้าง และให้ผู้ถูกกล่าวหาใช้เป็นสำนักงานและที่พักอาศัย ต่อมาวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา โดยวินิจฉัยว่าบ้านดังกล่าวเป็นของผู้ถูกกล่าวหาและ นางรวีวรรณ การที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการบ้านในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตั้งแต่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นมา ตามสำเนาคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓/๒๕๕๕ เอกสารหมาย ร.๑๘๕ ส่วนคดีที่สอง คณะอนุกรรมการไต่สวนแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่พฤติการณ์ร้ายผิดปกติ โดยมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติในระหว่างดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยปลูกบ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง มูลค่าก่อสร้างและตกแต่งภายในไม่ต่ำกว่า ๒๐ ล้านบาท แต่จากการตรวจสอบรายได้ของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสที่แสดงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสในรอบปีภาษี ๒๕๔๑ และปีภาษี ๒๕๔๓ ที่ยื่นต่อกรมสรรพากร

พบว่าผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสมีรายได้ตามแบบแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง จำนวน ๒,๔๐๔,๐๐๐ บาทต่อปี กรณีพ้นจากตำแหน่ง จำนวน ๓,๒๒๖,๒๔๖.๖๑ บาท และมีรายได้ตามแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีภาษี ๒๕๔๑ จำนวน ๒,๔๓๘,๗๐๐ บาท และในปีภาษี ๒๕๔๓ จำนวน ๒,๘๕๔,๐๐๐ บาท ตามสำเนาบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา เอกสารหมาย ร.๑๘๖ หรือเอกสารหมาย ค.๒ ก่อนแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาเคยให้การต่อคณะอนุกรรมการไต่สวนว่าบ้านดังกล่าวเป็นของกงสีฉัตรบริรักษ์ ตามบันทึกคำให้การ เอกสารหมาย ร.๑๖๖ หลังจากแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกกล่าวหาทำหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหา ยืนยันว่าบ้านดังกล่าวมิใช่ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส แต่เป็นของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีพิเศษชัยชาญเจริญกิจ ตามสำเนาหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เอกสารหมาย ร.๑๖๘ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงข้อกล่าวหาเพิ่มเติม โดยยังคงยืนยันในถ้อยคำและ คำชี้แจงเดิมทุกประการ และชี้แจงข้อกล่าวหาเพิ่มเติมว่าเงินที่ใช้ในการปลูกสร้างบ้านส่วนหนึ่งเป็นเงินที่ นายไพโรจน์ หรือ นายเกรียงศักดิ์ เบิกจ่ายจากบัญชีเงินฝากธนาคาร และส่วนใหญ่ใช้เงินสดในการชำระ ค่าวัสดุก่อสร้างเป็นงวด ๆ รวมทั้งค่าแรงช่างในการปลูกสร้างบ้าน ซึ่ง นายไพโรจน์ และ นายเกรียงศักดิ์ จะเป็นผู้จัดการในการชำระเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เงินที่เบิกจ่ายทั้งจากบัญชีธนาคารและเงินสดนั้น เป็นเงินที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการสนับสนุนเพื่อใช้ในทางการเมืองจากพรรคชาติไทยซึ่งเป็นเงินสุจริต ผู้ถูกกล่าวหา นำมาใช้ในทางการเมืองส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งนำมาใช้ในการปลูกสร้างบ้านดังกล่าว รวมเงิน ค่าก่อสร้างทั้งหมดประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปลูกสร้างบ้านเสร็จเมื่อปลายปี ๒๕๔๓ ผู้ถูกกล่าวหาและครอบครัวได้ย้ายเข้าพักอาศัยเมื่อต้นปี ๒๕๔๔ ตามสำเนาหนังสือชี้แจงของ ผู้ถูกกล่าวหา เอกสารหมาย ร.๑๗๒ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงเพิ่มเติมประกอบ เอกสารหลักฐานใหม่ว่า ประมาณเดือนมกราคม ๒๕๔๐ ผู้ถูกกล่าวหาทราบจากคู่สมรสว่าครอบครัวฉัตรบริรักษ์ โดย นายไพโรจน์ และ นายเกรียงศักดิ์ ฉัตรบริรักษ์ มีความเห็นตกลงร่วมกันจะหาซื้อที่ดินแปลงหนึ่ง ในจังหวัดอ่างทองเพื่อก่อสร้างบ้านของครอบครัว และจะสร้างสำนักงานเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองของ นายไพโรจน์ โดย นายไพโรจน์ รับเป็นผู้จัดซื้อที่ดิน ผู้ถูกกล่าวหาจึงตกลง

เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้างบ้านทั้งหมด ซึ่งเป็นเงินสดสะสมที่ได้มาจากการประกอบอาชีพส่วนตัว และที่เหลือจากการเลือกตั้ง เป็นเงินประมาณ ๕๔,๘๗๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกกล่าวหาแบ่งเงินสดเป็นสองส่วน โดยส่วนแรกประมาณ ๒๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท เก็บรักษาไว้ ส่วนที่สองประมาณ ๒๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ครอบครัวฉัตรบริรักษ์นำไปเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ตามสำเนาหนังสือชี้แจงเพิ่มเติม ประกอบเอกสารหลักฐานที่พบใหม่ เอกสารหมาย ร.๑๗๐ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหา ได้ให้การต่อคณะกรรมการไต่สวนอีกครั้งหนึ่ง ชี้แจงเหตุผลที่ได้ทำหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๖ มีข้อเท็จจริงแตกต่างจากที่เคยชี้แจงมาก่อนหน้านั้น เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาได้รับ เงินสนับสนุนการเลือกตั้งจำนวนมาก จึงได้แบ่งเงินสดนำเข้าฝากบัญชีเงินฝากของโรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ส่วนหนึ่ง เก็บเงินสดไว้ในตู้นิรภัยที่บ้านของตนเองส่วนหนึ่ง และฝากไว้กับ นายสวัสดิ์ เลิศเจริญศิลป์ พี่เขยผู้ถูกกล่าวหาอีกส่วนหนึ่ง เงินที่ฝากเข้าบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ นั้น มีลักษณะเป็นการให้ขาด เมื่อเบิกถอนเงินจากบัญชีไปใช้ปลูกสร้างบ้าน การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งก่อน ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกดำเนินคดีเรื่องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความ อันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ผู้ถูกกล่าวหาจึงชี้แจงข้อกล่าวหาว่าบ้านดังกล่าวไม่ใช่ ของตน แต่เมื่อถูกกล่าวหาว่าร้ายวยผิดปกตินี้ จึงต้องชี้แจงข้อเท็จจริงให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ว่าเงินที่นำมาใช้ปลูกสร้างบ้านเป็นเงินของผู้ถูกกล่าวหาเอง เงินสดที่ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้ในตู้นิรภัยนั้น มีเฉพาะผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสเท่านั้นที่ทราบข้อเท็จจริงนี้ และเหตุที่ไม่ได้แสดงเงินสดในบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากเห็นว่าเงินสดดังกล่าวมีจำนวน ไม่แน่นอน เพราะมีการใช้หมุนเวียนเพื่อกิจกรรมทางการเมืองโดยตลอด และผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเอกสาร ยืนยันว่ามีเงินสดจำนวนมากดังกล่าว ตามสำเนาบันทึกคำให้การผู้ถูกกล่าวหา เอกสารหมาย ร.๑๗๖ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหาหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารเพิ่มเติมว่า เงินที่ใช้ ก่อสร้างบ้านดังกล่าวเป็นเงินสดที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการสนับสนุนการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างการเลือกตั้งจนถึงปี ๒๕๓๙ อันเป็นเวลาก่อนที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ

ซึ่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำวินิจฉัยในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๕๔ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓/๒๕๕๕ ไว้แล้วว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเงินมาในช่วงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ส่วนหนึ่งมีที่มาจากเงินสนับสนุนจาก พรรคชาติไทย จำนวนกว่า ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอีกส่วนหนึ่งไม่ทราบที่มาของเงิน ซึ่งเงินส่วนที่ไม่ทราบที่มาดังกล่าวนี้ก็คือเงินที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสนับสนุนการเลือกตั้งจากผู้สนับสนุนอื่น ๆ นอกเหนือจากพรรคชาติไทย ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้จัดบันทึกไว้ในสมุดบันทึกประจำวันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ปี ๒๕๓๘ ตามสำเนาหนังสือชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติม เอกสารหมาย ร.๑๗๙ และสมุดบันทึกการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค เอกสารหมาย ค.๘๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณารายงานการไต่สวนข้อเท็จจริง ของคณะอนุกรรมการไต่สวนแล้ว มีมติเสียงข้างมาก ฟังได้ว่า บ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เป็นทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาได้มาโดยมีพฤติการณ์ร้ายผิดปกติ โดยถือเป็นการมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ และมีคำสั่งให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังผู้ร้องเพื่อดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขอให้มีการสั่งให้บ้านดังกล่าวมูลค่าประมาณ ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของผู้ถูกกล่าวหา ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๐ (๑) ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ตามสำเนามติการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เอกสารหมาย ร.๑๘๓

พิเคราะห์แล้ว คดีมีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามคำคัดค้านของผู้ถูกกล่าวหา ประการแรกว่าคำร้องเคลือบคลุมหรือไม่ องค์กรผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการพิจารณาคดี ให้ศาลยึดรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร” ซึ่งการดำเนินคดีในระบบไต่สวนศาลต้องพิจารณาค้นหาความจริง เป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้อง

ตรวจคำร้องว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เสียก่อนที่จะมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณา แม้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๒๓ กำหนดว่า “คำร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนั้น นอกจากจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติแล้ว จะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน สถานที่ตั้ง ชื่อ และที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในขณะยื่นคำร้องด้วย” ก็เป็นเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ในการบรรยายคำร้องของผู้ร้องเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาต่อสู้คดีได้ถูกต้องและศาลจะได้ใช้ประกอบเป็นแนวทางในการไต่สวนเท่านั้น หากผู้ถูกกล่าวหาไม่เข้าใจข้อหาแห่งคำร้อง ผู้ถูกกล่าวหาอาจแถลงต่อศาลเพื่อให้ศาลสั่งผู้ร้องชี้แจงข้อกล่าวหาตามคำร้องหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดแห่งคำร้องจนผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจได้ เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาและผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ยื่นคำคัดค้านในเนื้อหาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ผู้ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมาโดยละเอียด คดีจึงไม่มีประเด็นเรื่องคำร้องเคลือบคลุมให้ต้องวินิจฉัย

มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้หรือไม่ ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นคำคัดค้านต่อสู้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติกล่าวหาผู้ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔ ภายหลังจากที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เกินกว่า ๒ ปี คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจยกคำกล่าวหาขึ้นมาไต่สวนและมีมติกล่าวหาผู้ถูกกล่าวหาได้อีก มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง (เดิม) บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด ร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่าพฤติการณ์หรือเรื่องที่กล่าวหา นั้น เข้าหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ซึ่งได้แสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย” วรรคสอง (เดิม)

บัญญัติว่า “การกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ ต้องกระทำในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี” นอกจากนี้ในมาตรา ๗๖ (เดิม) และมาตรา ๗๗ (เดิม) ได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการกล่าวหาตามมาตรา ๗๕ ไว้ว่าต้องระบุชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ เมื่อกรณีที่ถูกกล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป การกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๗๕ วรรคสอง (เดิม) อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะผู้ถูกกล่าวหายังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงหมายถึงการที่มีผู้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ หาใช่การใช้การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้คณะอนุกรรมการไต่สวนแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่ถูกกล่าวหาต่อผู้ถูกกล่าวหาในคำคัดค้านไม่ตามหนังสือร้องเรียนกล่าวหา เอกสารหมาย ร.๒ นายอนุวัฒน์ อึ้งเจริญ และ นายสุรียันต์ บุญนาค้า มีหนังสือกล่าวหาเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ ว่า ผู้ถูกกล่าวหาปลูกสร้างบ้านพร้อมตกแต่งภายในราคา ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกกล่าวหาจึงว่าร่ำรวยผิดปกติ อันเป็นการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นแล้วว่าเรื่องที่ถูกกล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ที่จะรับไว้พิจารณาและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ๔๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เอกสารหมาย ร.๗ ต่อมา คณะอนุกรรมการไต่สวนสรุปข้อเท็จจริงเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ มีคำสั่งให้ส่งเรื่องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา ๘๐ (๑) อันเป็นการดำเนินการไต่สวนและมีมติตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔ ให้คณะอนุกรรมการไต่สวนดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและไต่สวนข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และคณะอนุกรรมการไต่สวนแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ตามสำเนาบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมาย ร.๑๘๖

หรือเอกสารหมาย ค.๒ การแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่มีกฎหมายกำหนดเวลาไว้ และเป็นคนละกรณีกับการที่มีผู้ร้องเรียนกล่าวหาตามมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ ทั้งการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณารายละเอียดของคำกล่าวหาและมีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ตามเอกสารหมาย ร.๗ การกล่าวหาตามหนังสือร้องเรียนกล่าวหาเอกสารหมาย ร.๒ ของ นายอนุวัฒน์ และ นายสุริยันต์ และการดำเนินการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงดำเนินการไปตามขั้นตอนของกฎหมายโดยชอบแล้ว ผู้ร้องย่อมมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้ได้

มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ร้องมีคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินชอบด้วยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ โดยผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่ากรณีของผู้ถูกกล่าวหาไม่ใช่กรณีร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติตามความหมายในบทนิยามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เพราะการร่ำรวยผิดปกตินั้นจะต้องรับฟังได้ว่ามีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติหรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่แต่กรณีของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการมีทรัพย์สินอยู่ก่อนได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพียงแต่ไม่นำมาแสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเท่านั้น ส่วนการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หมายความว่า การที่ทรัพย์สินหรือหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลงผิดปกติ อันเป็นกรณีที่ต้องนำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินในสองวาระ คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาเปรียบเทียบกันนั้น เห็นว่า บทนิยามคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แบ่งเป็น ๔ กรณี คือ (๑) การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ (๒) การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ (๓) การมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ และ (๔) การได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรสืบเนื่องมาจาก

การปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ผู้ร้องบรรยายคำร้องระบุนายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส การดำเนินธุรกิจของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ อันเป็นธุรกิจในครอบครัวหรือกสิของคู่สมรสผู้ถูกกล่าวหา การออกแบบบ้าน การปลูกสร้างบ้าน ซึ่งมีมูลค่าในการปลูกสร้างในช่วงปี ๒๕๔๑ ถึง ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เปรียบเทียบกับฐานะและรายได้ของผู้ถูกกล่าวหาตามที่ได้แสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ที่ยื่นต่อกรมสรรพากรแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถชี้แจงถึงที่มาของเงินที่นำมาปลูกสร้างบ้านหลังดังกล่าวได้ และมีคำขอท้ายคำร้องให้ทรัพย์สินบ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ ตกเป็นของแผ่นดิน เป็นการบรรยายคำร้องว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติมีรายละเอียดข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ครอบคลุมไว้ครบถ้วนแล้ว ส่วนข้อความในตอนท้ายของคำขอท้ายคำร้องที่ระบุในทำนองว่า ขอให้รับทรัพย์สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินนั้น เป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อยไม่ทำให้คำร้องของผู้ร้องเสียไปทั้งเมื่อผู้ร้องนำคดีมาสู่ศาลแล้ว ศาลมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องโดยการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควรตามมาตรา ๕ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ และผู้ถูกกล่าวหาไม่มีการพิสูจน์ว่าการมีทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ หรือมิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง คำร้องคดีนี้ชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำคัดค้านของผู้ถูกกล่าวหาข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาข้อกฎหมายสุดท้ายต้องวินิจฉัยว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความหรือไม่ ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลเป็นการบังคับเอาแก่ทรัพย์สินและไม่ได้บัญญัติ

เรื่องอายุความไว้ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ มาใช้บังคับ โดยถือว่ามีอายุความ ๑๐ ปี ผู้ถูกกล่าวหาถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ เมื่อนับถึงวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ (ที่ถูก วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘) จึงเกินกำหนด ๑๐ ปีแล้ว คดีจึงขาดอายุความนั้น เห็นว่า การกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ว่าจะกรณีการมีทรัพย์สินมากผิดปกติ การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ การมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ และการได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อขอให้สั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๕, ๘๐ และมาตรา ๘๑ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะอันเป็นการร่ำรวยผิดปกติ หลักเกณฑ์วิธีการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเพื่อให้ทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาได้มาโดยไม่ชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ตกเป็นของแผ่นดิน อันเป็นหลักการและเหตุผลตามที่บัญญัติเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งต่างจากหนี้ยกก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องระหว่างเจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ยกที่เจ้าหน้าที่ใช้สิทธิในการที่จะบังคับให้ลูกหนี้ยกกระทำการหรืองดเว้นการอันใดอันหนึ่ง เพื่อชำระหนี้ตามมูลหนี้ยกที่สามารถบังคับกันได้ตามกฎหมายดังเช่นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเฉพาะการที่ผู้ร้องขอให้ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นของแผ่นดินตามคำร้อง แม้เป็นการบังคับเอาจากทรัพย์สิน ซึ่งอาจเป็นผลให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องสูญเสียทรัพย์สินหากผู้ถูกกล่าวหาพิสูจน์ไม่ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติหรือมิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ก็เป็นผลมาจากการได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยมิชอบอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ประพฤตินิชอบไม่อาจยึดถือทรัพย์สินไว้ได้ต่อไป อันเป็นผลทางกฎหมายที่มีได้เกิดขึ้นจากการก่อกวน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เป็นมูลเหตุแห่งสิทธิเรียกร้องสามัญและผู้ถูกกล่าวหาสามารถยกเอาอายุความขึ้นต่อสู้ผู้ร้องได้ การยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินไม่มีอายุความ ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจยกอายุความขึ้นต่อสู้ได้

มีปัญหาข้อเท็จจริงต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติหรือไม่ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีภาระการพิสูจน์ที่จะต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินคือบ้านเลขที่ ๕/๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง มิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติหรือไม่ได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ผู้ถูกกล่าวหานำพยานเข้าเบิกความต่อศาลรวม ๑๐ ปาก คือ ตัวผู้ถูกกล่าวหา นาวาอากาศโทหญิงงามเพ็ญ วงศ์วัฒนะ นายกว้าง รอบคอบ นายสุรเชษ นิมกุล นางรวีวรรณ ปริศนานันท์กุล พันตำรวจโท ก้องกาญจน์ ฉันทปรีดา นายมานิจ ชัยชาญณรงค์ นางสาวงามทิพย์ ฉัตรบริรักษ์ นายพินิจ ธีระบุตรวงศ์กุล และ นางเอมอร ตั้งเกียรติตระกูล นอกจากนี้คู่ความตกลงให้ถือเอาบันทึกถ้อยคำของพยานปาก นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์ ฉบับลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ เป็นพยานอีกปากหนึ่ง ซึ่งศาลอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๐/๑ ให้รับฟังบันทึกถ้อยคำดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในคดีได้เนื่องจากนายไพโรจน์ เจ็บป่วยไม่อาจเดินทางมาเบิกความที่ศาลและคู่ความไม่ติดใจถามพยานเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังมีพยานที่เคยให้การในชั้นไต่สวนของคณะอนุกรรมการ ป.ป.ช. อีกหลายปาก ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าได้เถียงตามคำคัดค้านแบ่งเป็น ๒ ประเด็น ประเด็นแรกเงินที่ใช้ก่อสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ เป็นเงินที่ผู้ถูกกล่าวหาได้มาโดยสุจริตจากการได้รับสนับสนุนในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ปี ๒๕๒๙ ถึง ๒๕๓๙ ประเด็นที่สองการได้มาซึ่งบ้านดังกล่าวได้ก่อสร้างโครงสร้างบ้านแล้วเสร็จตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๒ ก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและก่อนที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ เห็นควรวินิจฉัยประเด็นแรกไปโดยลำดับ ผู้ถูกกล่าวหา มีพยานสำคัญที่เบิกความเกี่ยวกับปัญหานี้ ๓ ปาก คือ ผู้ถูกกล่าวหา นางรวีวรรณ และ นายไพโรจน์ ผู้ถูกกล่าวหา เบิกความว่า การก่อสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ ผู้ถูกกล่าวหา นำเงินสะสมจากการประกอบอาชีพส่วนตัว และเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากการเลือกตั้งที่ยังคงเหลือจากการเลือกตั้งช่วงแรกระหว่างปี ๒๕๒๙ ถึงปี ๒๕๓๕ ประมาณ ๒๐ ล้านบาท โดยแบ่งเงินเป็นสองกอง กองแรกเป็นเงินสดที่ไม่ได้นำไปฝาก สถาบันการเงินใด ๆ ประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ถูกกล่าวหา นำไปฝาก นายสวัสดิ์ เลิศเจริญศิลป์ พี่เขยผู้ถูกกล่าวหา เมื่อปี ๒๕๓๙ ต่อมาวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ นายสวัสดิ์ นำเงินสดไปฝากที่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ บัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๕-๑ ชื่อบัญชี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟเทพธัญญกิจ จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ได้ถอนเงินและปิดบัญชีเป็นเงินต้นและดอกเบี้ย จำนวน ๔,๐๙๙,๘๑๓.๖๙ บาท แล้วนำไปฝากไว้ที่ ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ บัญชีเลขที่ ๑๔๑-๓-๐๔๔๙๘-๓ และยังคงเหลือเงินสดที่ นายสวัสดิ์ ไม่ได้ฝากธนาคารอีก ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท กองที่สองนำเงินไปฝากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ ชื่อบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ รวม ๓ ยอด คือ ยอดที่ ๑ บัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๗-๘/๐๑ ฝากเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๓ จำนวน ๑,๔๐๔,๓๔๓.๕๘ บาท ถอนและปิดบัญชีวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ยอดที่ ๒ บัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๗-๘/๐๒ ปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ จึงไม่ทราบยอดเงินฝากและเงินปิดบัญชี และยอดที่ ๓ บัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๗-๘/๐๓ ฝากเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ถอนและปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ จำนวน ๓,๔๙๓,๑๘๘.๙๒ บาท รวมเงินที่ถอนและปิดบัญชีดังกล่าว จำนวน ๖,๓๙๗,๕๓๒.๕๗ บาท ผู้ถูกกล่าวหา นำเงินที่ถอนมาดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในการแก้ไข ปรับปรุง และตกแต่ง ต่อเติมในส่วนของภายในและภายนอกอาคาร เช่น สวนหย่อม ศาลาพักผ่อน รั้วรอบอาคาร ปรับปรุงถนน ทางเท้า ระเบียง แก้ไขตกแต่งห้องครัว ห้องน้ำ แก้ไขเพิ่มเติมงานไฟฟ้า

งานหลังคาอาคาร และงานตกแต่งภายในบ้าน ระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๔๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๔๔ ช่วงที่ ๒ การเลือกตั้งปี ๒๕๓๘ และช่วงที่ ๓ การเลือกตั้งปี ๒๕๓๙ ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเงินสดเหลือจากการได้รับสนับสนุนการเลือกตั้ง จำนวน ๒๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท และ ๑๗,๗๗๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ รวมเงินที่เหลือจากการเลือกตั้งทั้งหมด ๕๖,๗๗๔,๓๔๓.๕๘ บาท ผู้ถูกกล่าวหาแบ่งเงินดังกล่าวเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรก จำนวน ๘,๑๗๐,๐๐๐ บาท เก็บไว้ในตู้নিরภัย ส่วนที่ ๒ จำนวน ๔๘,๖๐๔,๓๔๓.๕๘ บาท ฝากเข้าบัญชีธนาคารต่าง ๆ ในชื่อผู้ถูกกล่าวหาบ้าง ชื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจบ้าง และฝาก นายสวัสดิ์ ไร่บ้าง โดยผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าเป็นเงินที่ผู้ถูกกล่าวหา มีมาก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นางรวีวรรณ ซึ่งเป็นคู่สมรส ผู้ถูกกล่าวหาเป็นพยานเบิกความว่า ปี ๒๕๔๐ พันตำรวจโท ก้องกาญจน ฉันทปริดา เป็นผู้ออกแบบอาคาร ลักษณะเป็นบ้านพักอาศัย ๓ ชั้น มีห้องใต้ดิน ๑ ชั้น พร้อมอาคารจอดรถและโรงครัว นายนิത്യ ฉัตรวีระชัยกิจ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างเฉพาะค่าแรง ส่วนค่าวัสดุอุปกรณ์การก่อสร้าง นายไพโรจน์ สั่งซื้อจากร้านกือหลี โดยเริ่มก่อสร้างประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๔๑ แล้วเสร็จเดือนเมษายน ๒๕๔๒ รวมค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เงินค่าก่อสร้างทั้งหมดเป็นเงินสะสมที่เหลือจากการได้รับสนับสนุนการเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา หลังจากนั้นมีการทยอยแก้ไขปรับปรุงและตกแต่งเพิ่มเติมในส่วนของภายในและภายนอกอาคาร เช่น ปรับปรุงถนน ทางเท้า ระเบียงภายนอกอาคาร สวนหย่อม ศาลาพักผ่อน รั้วรอบอาคาร งานแก้ไขตกแต่งห้องครัว ห้องน้ำ แก้ไขเพิ่มเติม งานไฟฟ้า และงานหลังคา เพื่อความสวยงามและความเหมาะสม ซึ่งเป็นเงินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ที่ฝากไว้ในชื่อบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ธนาคารสิริกิติ์ไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ บัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๗-๘/๐๑ ฝากเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๓ จำนวน ๑,๔๐๔,๓๔๓.๕๘ บาท ถอนและปิดบัญชีวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ และบัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๗-๘/๐๓ ฝากเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ถอนและปิดบัญชี เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ จำนวน ๓,๔๙๓,๑๘๘.๙๒ บาท รวมเงินที่ถอนและปิดบัญชีดังกล่าว จำนวน ๖,๓๙๗,๕๓๒.๕๗ บาท ส่วน นายไพโรจน์ ให้ถ้อยคำว่าเป็นการก่อสร้างได้บ้าง นายนิത്യ

เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างเฉพาะค่าแรงรวมเสาเข็ม ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนค่าวัสดุก่อสร้างชำระเป็นเงินสดส่วนใหญ่ และชำระเป็นเช็คในบางครั้ง เมื่อเริ่มปลูกสร้างบ้าน ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสได้นำเงินสดมามอบให้ เพื่อเป็นค่าซื้อวัสดุก่อสร้างและค่าแรงให้แก่ นายนิธิต์ ผู้รับเหมาตามงวดงาน นายไพโรจน์ ได้รับเงิน ค่าก่อสร้างจากผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้างบ้านจนแล้วเสร็จเมื่อประมาณ เดือนเมษายน ๒๕๔๒ หลังจากนั้นมีการแก้ไขปรับปรุงและตกแต่งเพิ่มเติมในส่วนของภายในและ ภายนอกอาคาร เช่น ปรับปรุงถนน ทางเท้า ระเบียงภายนอกอาคาร สวนหย่อม ศาลาพักผ่อน รั้วรอบอาคาร งานแก้ไขตกแต่งห้องครัว ห้องน้ำ แก้ไขเพิ่มเติมงานไฟฟ้า และงานหลังคาเพื่อ ความสวยงามและความเหมาะสม เงินค่าใช้จ่ายในการตกแต่งส่วนนี้ เป็นเงินที่ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ผากไว้ในบัญชีชื่อ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ธนาคารกลีกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ บัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๗-๘/๐๑ ผากเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๓ จำนวน ๑,๔๐๔,๓๔๓.๕๘ บาท ถอนและปิดบัญชีวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ และบัญชีเลขที่ ๑๖๖-๓-๐๑๘๖๗-๘/๐๓ ผากเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ถอนและปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ จำนวน ๓,๔๙๓,๑๘๘.๙๒ บาท รวมเงินที่ถอนและ ปิดบัญชีดังกล่าว ๖,๓๗๓,๒๗๔.๙๗ บาท เห็นว่า นายไพโรจน์ เคยให้การในชั้นไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ ๓ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ตามเอกสารหมาย ร. ๑๒๖ ตามคำให้การเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ นายไพโรจน์ ให้การว่าบ้านเลขที่ ๕/๕ ไม่ใช่บ้านของผู้ถูกกล่าวหาแต่เป็นบ้าน ของกงสีตระกูลฉัตรบริรักษ์ เงินที่นำมาใช้ในการปลูกสร้างบ้านเป็นเงินกงสีตระกูลฉัตรบริรักษ์ และวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ นายไพโรจน์ ยังคงยืนยันว่าใช้เงินสดและเงินในบัญชีเงินฝากของห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจชำระค่าวัสดุก่อสร้าง ส่วน นางรวีวรรณ คู่สมรสผู้ถูกกล่าวหาเคยให้การ ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ในการให้การครั้งแรก นางรวีวรรณ อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ โดยใช้เงินของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ

ในการก่อสร้างบ้านดังกล่าว ตามสำเนาคำให้การเอกสารหมายเลข ร.๑๒๘ หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๖ นางรวิวรรณ ยังทำหนังสือถึงประธานคณะกรรมการไต่สวนขอให้การเพิ่มเติมโดยยืนยันว่าเงินที่ใช้ซื้อที่ดินและปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ เป็นเงินจากบัญชีกระแสรายวันธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ ชื่อบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ บัญชีเลขที่ ๑๖๖-๑๐๐๔๔๙๑ ตามหนังสือขอให้การเพิ่มเติมเอกสารหมายเลข ร.๑๗๕ ส่วนผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามสำเนาบันทีกคำให้การเอกสารหมายเลข ร.๑๖๖ หลังจากถูกแจ้งข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แล้วผู้ถูกกล่าวหาได้ทำหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ยืนยันว่าบ้านดังกล่าวไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส แต่เป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ค่าใช้จ่ายในการชำระค่าวัสดุก่อสร้างและค่าแรง นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์ เป็นผู้ดูแลจัดการทั้งหมด โดยถอนเงินจากบัญชีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ บัญชีเลขที่ ๓๖๘-๐๓๔๕๗๗-๘ ชื่อบัญชี นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์ และหรือ นายเกรียงศักดิ์ ฉัตรบริรักษ์ นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างทั้งหมด โดยทยอยถอนเงินจากธนาคารดังกล่าวออกมาเป็นงวด ๆ ตั้งแต่ค่าถมดิน ค่าวัสดุก่อสร้าง ค่าแรง ตามสำเนาหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข ร. ๑๖๘ ในการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๕๔ ระหว่าง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง กับ นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ผู้คัดค้าน เรื่อง แสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ถูกกล่าวหายังคงให้การปฏิเสธและยืนยันคำคัดค้านว่าบ้านเลขที่ ๕/๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง นายไพโรจน์ และนายเกรียงศักดิ์ หรือและตกลงกันจะทำเป็นสำนักงานดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของ นายไพโรจน์ ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด่านช้าง และให้ผู้ถูกกล่าวหาใช้เป็นสำนักงานและที่พักอาศัย จึงใช้เงินของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ จ่ายค่าก่อสร้างบ้าน บ้านดังกล่าวไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา แต่เป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ แต่หลังจากศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่

อม. ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสเป็นเจ้าของบ้านเลขที่ดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาได้ขอชี้แจงข้อกล่าวหาเพิ่มเติมต่อคณะอนุกรรมการไต่สวนอีกหลายครั้ง และกล่าวอ้างข้อเท็จจริงแตกต่างกันไป คือหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ระบุว่าเงินที่ใช้ในการปลูกสร้างบ้านส่วนหนึ่งเป็นเงินที่ นายไพโรจน์ หรือ นายเกรียงศักดิ์ เบิกจากเงินฝากธนาคาร และส่วนใหญ่ใช้เงินสดในการชำระค่าวัสดุก่อสร้างเป็นงวด ๆ รวมทั้งค่าแรงช่างในการปลูกสร้างบ้าน โดยเงินเบิกจ่ายทั้งจากบัญชีธนาคารและเงินสดนั้น ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสต่างยินยอมและมอบไว้ให้ใช้สำหรับชำระเป็นค่าก่อสร้างได้ ตามสำเนาหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม เอกสารหมายเลข ร. ๑๗๒ ซึ่งแตกต่างกับคำเบิกความของผู้ถูกกล่าวหาในชั้นศาลโดยสิ้นเชิง แม้ต่อมาวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหาขอเปลี่ยนคำชี้แจงใหม่เป็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่สมทบทุนทางการเงินเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา โดยเป็นสมทบทุนที่ส่วนตัวเกี่ยวกับการรับเงินสนับสนุนการเลือกตั้งในปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ มีการเขียนบันทึกรายละเอียดไว้ชัดเจนถึงกลุ่มบุคคลที่ให้การสนับสนุนการเงินแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการลงสมัครรับเลือกตั้งแต่ละครั้ง ดังนั้น จึงขอชี้แจงใหม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาและครอบครัวต้องการจะปลูกสร้างบ้านพักอาศัยและสำนักงานในงบประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมถึงค่าตกแต่งภายในประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และค่าจัดซื้อเครื่องใช้ภายในบ้านประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างแล้วเสร็จประมาณ ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นเงินที่เหลือจากการเลือกตั้งที่เก็บสะสมไว้ประมาณ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันได้มาจากการรับการสนับสนุนการเลือกตั้งจากพรรคชาติไทยและผู้ใหญ่ที่ให้การสนับสนุน ตามสำเนาหนังสือชี้แจงเพิ่มเติมประกอบเอกสารหลักฐานที่พบใหม่ เอกสารหมายเลข ร. ๑๗๐ แม้คำชี้แจงใหม่ดังกล่าวจะสอดคล้องกับคำเบิกความในชั้นศาลก็ตาม แต่เพิ่งให้การเพิ่มเติมใหม่เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๖ หลังจากที่เคยให้การต่อคณะอนุกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๓ เป็นเวลา ๓ ปีเศษ พิจารณางบประมาณในการก่อสร้างรวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่ปรากฏว่ามีการทำสัญญาว่าจ้างการก่อสร้างกันแต่อย่างใด มีการกำหนดงวดงานแต่ละงวด และชำระค่าแรงแต่ละงวดอย่างไร มีการทำหลักฐานการส่งมอบงานและ

หลักฐานการรับเงินกันไว้หรือไม่ โดยเฉพาะผู้ถูกกล่าวหาเคยให้การในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยืนยันว่าเงินค่าก่อสร้างทั้งหมดได้ทยอยถอนเงินจากบัญชีธนาคารมาชำระค่าใช้จ่าย แต่ในชั้นศาลกลับเบิกความว่าค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโครงสร้างบ้านเป็นการใช้เงินสดที่ฝากไว้กับ นายสวัสดิ์ จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอีกส่วนหนึ่งผู้ถูกกล่าวหานำเงินสดที่เก็บไว้ในตู้নিরภัย จำนวน ๘,๑๗๐,๐๐๐ บาท เมื่อรวมกับเงินที่ฝาก นายสวัสดิ์ รวมเป็นเงิน ๑๙,๑๗๐,๐๐๐ บาท ส่วนค่าใช้จ่ายในการแก้ไขตกแต่งต่อเติมทั้งภายในภายนอกอาคาร ผู้ถูกกล่าวหานำเงินซึ่งเคยฝากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาวิเศษชัยชาญ ชื่อบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ รวมสองบัญชี จำนวน ๖,๓๗๒,๒๗๔.๙๗ บาท มาเป็นค่าใช้จ่าย แต่ก็ปรากฏว่าได้มีการถอนเงินและปิดบัญชีไปก่อนที่จะทำการแก้ไขตกแต่งต่อเติมทั้งภายในและภายนอกอาคาร แสดงว่าค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างบ้านและค่าใช้จ่ายในการแก้ไขตกแต่งต่อเติมภายในภายนอกอาคาร ชำระด้วยเงินสดทั้งสิ้น มิได้ทยอยถอนมาจากธนาคารตามที่เคยให้การในชั้นไต่สวนแต่อย่างใด จึงขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิง การที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่านำเงินสดที่เก็บไว้ในตู้নিরภัยและที่ฝากไว้กับ นายสวัสดิ์ และเงินที่ถอนและปิดบัญชีกับธนาคารมาก่อนแล้ว เป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการก่อสร้างและตกแต่งบ้านดังกล่าวนั้น เงินสดที่อ้างว่าเก็บอยู่ในตู้নিরภัยของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการง่ายที่จะยกขึ้นกล่าวอ้างเพราะอยู่ในความรู้เห็นของผู้ถูกกล่าวหา และคู่สมรสเท่านั้น ถึงแม้ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสมุดบันทึกประจำวันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคปี ๒๕๓๘ ตามเอกสารหมายเลข ค.๘๙ เป็นพยานประกอบ แต่สมุดบันทึกประจำวันดังกล่าวเป็นบันทึกส่วนตัวของผู้ถูกกล่าวหาที่ผู้ถูกกล่าวหาจดบันทึกไว้เอง จึงไม่ทำให้คำเบิกความของผู้ถูกกล่าวหาไม่น่าหนักเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ส่วนเงินสดที่อ้างว่าฝาก นายสวัสดิ์ ไว้ จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น นายสวัสดิ์ เคยมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อประธานคณะกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ระบุว่าได้ทยอยจ่ายให้กับ นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์ ไปจนครบถ้วนแล้วตามสำเนาหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง เอกสารหมายเลข ร. ๑๕๘ แต่ในชั้นศาล นายสวัสดิ์ มาเบิกความเป็นพยานผู้ร้องกลับเบิกความตอบนาย ผู้ถูกกล่าวหาว่าได้ทยอยคืนให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาจนครบถ้วนแล้ว ซึ่งแตกต่างกันในสาระสำคัญ ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยระบุว่าตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมีเงินสดไว้ในครอบครอง

ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแต่ละครั้งตามสำเนา เอกสารหมาย ร. ๑, ค. ๓๑ และ ค. ๓๒ ทั้งที่ตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว กำหนดให้การมีเงินสดเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท จะต้องแจ้งไว้ในบัญชีด้วย และมีความมุ่งหมาย เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญในการใช้อำนาจรัฐมีบทบาทอำนาจหน้าที่ให้คุณให้โทษต่อสังคมได้อย่างกว้างขวาง สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามโดยการแจ้งข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา แต่ผู้ถูกกล่าวหาหาได้แจ้งไว้ไม่ แต่กลับมาอ้างว่าความจริงตนเองมีเงินสดอยู่ในครอบครองจำนวนมากหลายล้านบาท ที่ผู้ถูกกล่าวหา กล่าวอ้างชี้แจงตามคำให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามสำเนาบันทีกคำให้การเอกสารหมาย ร. ๑๗๖ ระบุว่าเหตุที่ไม่ได้แสดงเงินสดที่ได้มาจากการสนับสนุนการเลือกตั้งในบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในตำแหน่งและกรณีต่าง ๆ เพราะเห็นว่าเงินสดดังกล่าว มีจำนวนไม่แน่นอนเพราะมีการใช้หมุนเวียนเพื่อกิจกรรมทางการเมืองโดยตลอดและไม่มีเอกสารยืนยันว่า มีเงินสดจำนวนมากนั้นไม่มีเหตุผลเพียงพอ เพราะหากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนด้วยการใช้จ่ายไปโดยชอบ ตามภารกิจต่าง ๆ ก็สามารถชี้แจงภายหลังได้ การปิดบังซ่อนเร้นหรือฝากบุคคลอื่นไว้กลับเป็นเงื่อนไข ที่ส่อไปในทางไม่สุจริตเสียมากกว่า และผู้ถูกกล่าวหาจะยกเอาเหตุดังกล่าวขึ้นเป็นข้อแก้ตัวเพื่อให้ตนเอง หลุดพ้นจากความรับผิดชอบได้ไม่ ข้ออ้างและทางไต่สวนของผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงิน ทั้งหมดที่นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง

ส่วนประเด็นที่สองที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าได้มาซึ่งบ้านดังกล่าวโดยก่อสร้างโครงสร้างบ้านแล้วเสร็จ ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๒ ก่อนที่จะได้รับโปรดเกล้า ฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการและก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ จึงไม่มีผลใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหา นั้น องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียง ข้างมาก เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าบ้านหลังดังกล่าวจะปลูกสร้างโครงสร้างบ้านแล้วเสร็จก่อนที่ ผู้ถูกกล่าวหาจะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการก็ตาม แต่ยังมีการตกแต่งและปลูกสร้าง ส่วนอื่นมาอย่างต่อเนื่องจนเสร็จสมบูรณ์เมื่อปลายปี ๒๕๕๓ เมื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดลักษณะอันเป็นการร่ำรวยผิดปกติ การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หลักเกณฑ์วิธีการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา เพื่อให้ทรัพย์สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาโดยร่ำรวยผิดปกติในขณะดำรงตำแหน่งตกเป็นของแผ่นดิน ก็เพื่อป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือ...” ส่วนคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า (๑) นายกรัฐมนตรี (๒) รัฐมนตรี (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๔) ...” เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการและได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ดังนี้ ในช่วงเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีสถานะเป็น “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” และเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การก่อสร้างบ้านเลขที่ ๕/๕ ในระหว่างปี ๒๕๔๑ ถึง ๒๕๔๓ จึงเป็นการที่ผู้ถูกกล่าวหาได้บ้านดังกล่าวมาในระหว่างเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาพิสูจน์ไม่ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดเป็นผลให้การได้มาซึ่งทรัพย์สินอันมิชอบและขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ประพฤติทุจริตในขณะดำรงตำแหน่งไม่อาจยึดถือทรัพย์สินไว้ได้ต่อไป อันเป็นผลทางกฎหมายที่บัญญัติให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ ซึ่งเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรง มิใช่เป็นการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางอาญาอันจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของหลักกฎหมายที่ว่าบุคคลจะต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและได้กำหนดโทษไว้ ดังนั้น กฎหมายนี้จึงมีผลย้อนหลังไปบังคับถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มาในขณะดำรงตำแหน่ง โดยร้ายรวยผิดปกตอันเป็นการได้มาโดยไม่ชอบและยังคงมีอยู่ในขณะที่กฎหมายนี้ใช้บังคับได้ ข้ออ้างและการนำสืบไต่สวนของผู้ถูกกล่าวหาทุกข้อฟังไม่ขึ้น

พิพากษาว่า บ้านเลขที่ ๕/๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง มูลค่าประมาณ ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๐ ตำบลไผ่จำศีล อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เนื้อที่ ๓ ไร่ ๒๔.๑ ตารางวา ตกเป็นของแผ่นดิน.

นายชาติชาย อัครวิบูลย์

นายวิรุฬห์ แสงเทียน

นางทัศนีย์ จันส์ัญชัย ธรรมเกณฑ์

นางอุบลรัตน์ ลุยวิกภัย

นายชัยยุทธ ศรีจำนงค์

นายธีระพงศ์ จิระภาค

นางสาวบุญมี ฐิตะศิริ

นายประยูร ณ ระนอง

นางเมทินี ชโลธร